

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА
ВНАТРЕШНИ РАБОТИ

АНТИКОРУПЦИСКА
ПРОГРАМА

Декември 2009
Скопје

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
Сектор за внатрешна контрола и професионални стандарди
Ев.број 12-2610
25.12.2009
С к о п ј е

Согласно Програмата за работа на Владата на Република Македонија за 2010 година како и нејзиниот посебен приоритет во развојот на демократијата, подобрување на меѓуетничките односи, владеење на правото како и успешно обезбедување на политичка и безбедносна стабилност на земјата, целосно почитување на Уставот и Законите, имплементација на одредбите од Охридскиот Рамковен договор, успешно справување со сите видови на криминал и криминално однесување, вклучително и сите појавни облици на организиран криминал како и изразената политичка волја за спречување на корупцијата како негативна и штетна општествена појава, што претставува дел од стратешките Евроатлански цели и интереси на Република Македонија, а исто така и продолжување со ефикасната борба против корупцијата во сопствените редови, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди во име на Министерството за внатрешни работи ја донесува следнава:

АНТИ КОРУПЦИСКА ПРОГРАМА

1. Општи напомени

Антикорупциската програма на Министерството за внатрешни работи има за цел: дефинирање на корупција и актите на корупцијата во Министерството и полицијата, воспоставување на проактивна стратегија за борба против корупцијата каде што акцент ќе биде ставен на превенцијата а репресијата и понатаму да остане како корективна мерка против индивидуалните и организирани облици на корупција, воспоставување на механизми за контрола и систем на мерки и активности врз основа на кој ќе

може успешно да се детектираат и сведат на минимум појавите на коруптивно однесување во сите конкретни случаи на корупција.

Под поимот корупција во Министерството за внатрешни работи и полицијата се подразбира секое дејствие или пропуст кое вработениот ќе го стори при вршење на својата должност, а за тоа како возврат бара или прифаќа некаква корист, погодност или интерес за себе или за друго лице како и секое пречекорување и прекршување на стандардните постапки и процедури, злоупотреби на службената должност или пречекорување на законските овластувања заради директно или индиректно ветена, понудена, дадена, побарана, прифатена или очекувана материјална, нематеријална корист, погодност, предност или друг интерес од страна на вработен во Министерството, за себе или за некој друг со намера да изврши или да се воздржи од извршување на дејствие кое законски е должен да го изврши или да не го изврши.

Акти на корупција:

- преземање на дејствија кои се законски пропишани или произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;
- преземање на дејствија кои не се пропишани со закон нити произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;
- непреземање на дејствија кои се законски пропишани или произлегуваат од закон, со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг.
- секоја услуга што се коси со законските норми и е надвор од стандардната процедура и законски предвидени рокови и постапки, направена со цел стекнување на корист, предност, погодност или интерес за себе или за друг;

Под поимот материјална или нематеријална корист, предност, погодност или интерес се подразбира секоја добивка без разлика на нејзината големина или вредност, како и секоја нефинансиска добивка, без разлика на нејзиниот вид, форма или содржина.

Под поимот финансиска корист или интерес се подразбира секоја добивка без разлика на нејзината големина или вредност.

За корист или интерес се смета и секоја нефинансиска добивка, без разлика на нејзиниот вид, форма и содржина.

Под индиректна инволвираност во корупција се подразбираат сите случаи во кои користа, предноста, погодноста или интересот се ветени, понудени, дадени, побарани, прифатени или очекувани преку трето лице, односно преку посредник.

Покрај поткупот како класичен облик на корупција, постојат и други кривични дела во кои се инкриминирани корупциски однесувања поврзани со злоупотреба на службената положба и овластување. Овој корпус на кривични дела се инкриминирани во кривичното законодавство. Во групата на кривични дела од областа на корупцијата спаѓаат: давање и примање на поткуп во нивна активна и пасивна форма, поткуп при избори и гласање, неовластено примање на подароци, незаконско посредување, злоупотреба на службена положба и овластување, измама и други.

Кога станува збор за корупцијата, многу чести се практиките на коруптивни постапувања кои се на границата меѓу незаконито и неморално однесување. Тие ги покриваат сивите зони на корупцијата и всушност, ги подразбираат морално отфрлените и недопуштени акти на корупција кои што од било какви причини не се ниту кривично ниту прекршочно гонети.

2. Програмски активности

Министерството за внатрешни работи со својата проактивна борба против корупцијата и нејзина апсолутна неприфатливост, гради контролни механизми, мерки и активности со кои ќе го стесни просторот на коруптивно однесување на вработените во Министерството и полицијата, како и откривање и соодветно санкционирање на секој конкретен случај, поради што оваа програма опфаќа систем на мерки и активности кои значат:

1. Владеење на правото во полициското постапување;
2. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи;
3. Зајакнување на ефикасноста и ефективноста во работата на службите во составот на Министерството за внатрешни работи;
4. Воведување на систем на перманентна обука за стручно оспособување и надоградување на вработените;

5. Соодветна постапка на квалификации, селекција и вработување во Министерството за внатрешни работи;
6. Сведување на дискреционите права на ниво на исклучок или нужност;
7. Сведување на арбитражноста во полициската работа на ниво на исклучок или нужност;
8. Перманентно зајакнување на механизмите и капацитетите на Министерството за ефикасна борба против корупцијата и коруптивните однесувања;
9. Креирање на правичен систем на плати и наградување на трудот на вработените во Министерството;
10. Целосна имплементација на Полицискиот етички кодекс;
11. Зајакнување на меѓуинституционалната соработка во борба против корупцијата и криминалот со сите институции задолжени за спроведување на законот;
12. Зајакнување на соработката со Народниот правобранител и невладиниот сектор;
13. Спречување на судирот на интереси при превземање на службени мерки и дејствија на вработените во Министерството;
14. Транспарентност, отчетност и одговорност во работењето на Министерството за внатрешни работи

3.1. Владеење на правото во полициското постапување

Улогата на полицијата во демократското општество е заштита на човековите слободи и права според Уставот на Република Македонија, законите и меѓународните договори, спречување и откривање на казниви дела, превземање мерки за гонење на сторители, како и одржување на јавниот ред и мир во општеството. Заштита на човековите права претставува базична вредност во општеството.

Принципите на правда и правичност се главна задача на вработените во Министерството и полицијата. Полициските службеници мораат да го спроведуваат законот, без разлика на идентитетот на сторителот. Тие не смеат да издвојуваат одредени групи и мораат да се раководат според принципите на еднаквост, рамноправност и недескриминација по било кој основ. Полициските службеници не смеат да ги користат службените овластувања за да добијат одредена корист во општеството за приватни цели. Полициските службеници се чувари на Уставот и

законите и не треба да излезат од нејзините рамки, а тоа значи дека секогаш мора да ги почитуваат стандардите на професионално работење.

Владеењето на правото значи постапување согласно Уставот и законите како и ратификуваните меѓународни документи, полицијата е овластена да применува полициски овластувања кои подразбираат мерки и активности со кои директно се задира во основните права и слободи на граѓаните. Со цел да се обезбеди целосна заштита на човековите права и слободи и да не дојде до нивно непотребно ограничување, нужно е да се афирмираат принципите на стручност, компетентност, правилно остварување и извршување на задачите и професионализам.

Полицијата помага во одржувањето на вредностите на демократијата а и сматата е исполнета со тие вредности. Јавноста е согласна и ја поздравува употребата на легитимна власт од страна на полицијата се додека се гледа дека полицијата ги извршува своите задачи во рамките на законот. За возврат, кога ќе ги исполни овие услови, полицијата има право да очекува дека јавноста ќе има доверба во вршењето на нејзините должности, дека ќе ја подржува и ќе соработува со неа при извршувањето на задачите.

3.2. Јакнење на интегритетот на вработените во Министерството за внатрешни работи

Припадниците на Министерството за внатрешни работи во значаен дел од своето постапување дејствува во подрачје, со граѓани кои се носители на криминални активности. Тоа значи дека на криминалното однесување кое е незаконско, неетичко и неморално, полицискиот службеник треба да покаже етичност и морал. По својот карактер и особини полицискиот службеник треба да искаже афинитети за работата што ја извршува и позитивно да ги вреднува крајните цели на Министерството. Односот на службеникот спрема работата се гледа во неговиот интерес за неговата стручност, лично напредување и совладување на вештините во дејноста која што ја одбрал како професија.

Интегритетот на Министерството се зголемува ако вработените претставува лик со позитивни вредности.

Вработените службеници се должни да ги почитуваат законските прописи. За да ги почитуваат тие норми и самите да се

стекнат со почит, припадниците на МВР мораат постојано да се однесуваат етички, без оглед на тоа дали се на должност или не.

Само со професионално, законско и етичко постапување ќе се зајакне интегритетот на полициските службеници а со тоа ќе се зголеми и довербата на граѓаните во Министерството и полицијата.

3.3. Зајакнување на ефикасноста и ефективноста во работата на службите во составот на Министерството за внатрешни работи

Зајакнувањето на ефикасноста и ефективноста на полицијата е можна само со доследно почитување на пропишаните норми и стандарди, следење на најдобрите европски искуства, практики и стандарди на полициско постапување. Ефикасноста и ефективноста на полицијата се огледува во начинот на постапувањето, расветлените криминални активности, санкционирање на полициските службеници во случај на недоследности и корумптивни постапки, непостоење на исклучок при утврдување на одговорност, транспарентност на постапките, достапност на полицијата за јавноста и сл. Сето тоа е возможно со меѓусебна соработка внатре во самата полициска организација, со развивање на систем за редовно информирање на пропустите, недореченостите во процедурите и изготвување на соодветна методологија за работа што ќе резултира со ефикасност и ефективност.

За да може да се подобри ефикасноста и ефективноста на полицијата, а со тоа просторот за корумптивно однесување на полициските службеници да биде уште повеќе ограничен неопходно е да се подобри статусот на вработените во Министерството и полицијата, јасно и прецизно да се дефинираат надлежностите и задачите на вработените.

3.4. Воведување на систем на перманентна обука за стручно оспособување и надоградување на вработените

Базичните вредности врз кои ќе се темели обуката се владеење на правото и човековите права во демократската заедница. Посебно внимание се посветува на практичната обука на полицијата во разрешување на конфликтите со ненасилни

средства, а употребата на полициска присила да се користи само како на нужно средство за спроведување на законот.

Полициското образование и постојано усовршување ќе имаат пресудна улога во одредувањето на полициската култура во наредниот период. Воведувањето на ново примените вработени во текот на обука во начелата и принципите на полициското работење и наставните содржини дефинирани во склад со стандардите за човековите слободи и права, како и прифаќањето на насоките и регулативите за употреба на сила, може да ги зацврсти и доведе во нераскинлива врска нивните ставови и однесување.

Континуираната обуката на полицијата преку различни степени на едукација со јасно прецизирани цели ќе обезбеди полициска оспособеност и култура, висок степен на иницијативност, професионалност и стручност во извршувањето на полициската функција.

Ќе се организираат и спроведуваат иновативни програми за обука на полицискиот персонал со што истите во потполност би се запознале со полициските прописи, постапки, полициската работа и други законски норми.

Еден од примарните чекори за влијание врз свеста на полициските службеници и отпочнување на процесот на промени и постигнување на одредени цели е преку образование и тренинг да се промовира професионалното и законско постапување на полициските службеници.

За успешно спроведување на обуката на полициските службеници потребно е да се воспостави блиска соработка со домашни и странски експерти од ОБСЕ, ИЦИТАП и т.н., а во зависност од потребата, и соработка со останати сектори и институции, со цел да се изградат одржливи капацитети во рамките на Министерството и полицијата кои ќе можат во целост да одговорат на потребите.

3.5. Соодветна постапка на квалификации, селекција и вработување во Министерството за внатрешни работи

Припадниците на полицијата се вработуваат врз основа на условите за избор и вработување определени со закон. Квалификација, селекција и вработување на припадниците на Министерството се обезбедува согласно принципите на професионалност, ефикасност, стручност, соодветно образовно ниво.

Вработените во Министерството треба да имаат способност за разумно расудување, отворено размислување, зрелост и чувство за праведност, комуникациски способности, а за определени работни места раководни и менаџерски способности, како и професионален и човечки кредибилитет за извршување на доверените задачи.

Постапката за селекција и вработување на полициски кадар се заснова врз принципите на објективност и недискриминација на двата пола, како и соодветна правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

3.6. Сведување на дискреционите права на ниво на исклучок или нужност

Дискреционите права на одредени раководни места, нужно е да бидат сведени и да се користат само како исклучок или нужност која се темели на закон, бидејќи токму дискреционите права претставуваат поле за коруптивно однесување. Со цел да се стесни просторот за самоволно постапување на полициските службеници и да не дојде до злоупотреба на дискреционите права, неопходно е да се почитуваат процедури на полициското постапување во случаи при:

- легитимирање и приведување на лица;
- запирање на возила;
- задржување на лица во Полициска станица и начинот на постапување и третирање на истите;
- привремено одземање на предмети и моторни возила и постапка со истите;
- постапување по пријава од граѓани;
- мандатно казнување;
- заседа, рација, блокада;
- работа со странци и легални мигранти;
- гранични проверки и гранични инциденти;
- примена на посебните истражни мерки

Полициските овластувања, процедурите и законските рокови кои се предвидени за истите како и правилата за напредување во полициската хиерархија се основа за спречување на коруптивното постапување. Токму од овие причини само врз прецизно утврдена процедура за поставување или промена од едно на друго работно место базирана на постигнатите резултати во работата, компетенциите, стручноста, успешно совладаната обука,

посветеноста и сето тоа ќе се одвива во транспарентна постапка со распишување на интерен оглас. Секое постапување надвор од пропишаните стандардни процедури од формален или материјален аспект отвара простор за сомнеж дека постојат корумптивни намери, кои нужно мора да добијат морална осуда, но и соодветно да се санкционираат согласно правилата и прописите на Министерството, а сите случаи каде ќе биде докажана кривична одговорност истите да бидат процесуирани до надлежните правосудни органи. На овој начин ќе создадат претпоставки и механизми за успешно лоцирање на можната одговорност или непридржување кон законските норми на секој вработен во Министерството и полицијата, со цел да се корегираат вообичаените слабости и пропусти.

3.7. Сведување на арбитражноста во полициската работа на ниво на исклучок или нужност

Полицијата поради природата на својата работа и овластувањата кои со закон е овластена да ги применува секогаш е критикувана од јавноста. Јавноста е особено критична во моменти кога полицијата не постапила или во блага мера ги пречекорила своите овластувања. Во долгогодишното функционирање на полицијата таа во многу случаи била во позиција да арбитражира, што помеѓу граѓаните се толкува како можност полицијата да постапи на несоодветен начин. Причините се различни и многубројни, од расудувањата на самиот полициски службеник за конкретното постапување до нестручност, некомпетентност, несоодветна обука и сл. Со цел да се избегне ваквата појава која за жал е присутна и денес, се јавува неопходна потреба од плански пристап и јасни процедури при спроведување на полициските овластувања. Ќе се изготви Годишна програма за стручно усовршување на полициските службеници и нејзина целосна реализација; ќе се организираат семинари и проекти за обука на полицискиот персонал, особено униформираната полиција за заштита и почитување на основните човекови слободи и права, да се работи на создавање на цврста безбедносна и полициска култура и свест. Докрај доследно да се спроведуваат постапките за оценување на полициските службеници, оние полициски службеници кои со своето работење ќе покажат надпросечни резултати во работата согласно пропишаните норми

да се унапредат, а во случаите каде ќе биде докажано дека се постапувало спротивно на нормите, соодветно истите да бидат санкционирани согласно новиот Закон за внатрешни работи.

Ова повлекува потреба од донесување на нов Колективен договор во кој ќе бидат опфатени дисциплинската одговорност и спроведување на дисциплинска постапка, како и широк спектар на дисциплински мерки наведени во Законот за внатрешни работи кои што постојат во развиените европски полиции. Вработените во Министерството ќе бидат запознаени со мерките кои против нив би се превземале во случај на нестручно или несоодветно извршување на задачите, со што би се зголемила посветеноста од страна на самите вработени.

3.8. Перманентно зајакнување на механизмите и капацитетите на Министерството за ефикасна борба против корупцијата и коруптивните однесувања

Со цел одржување на стабилен полициски интегритет како и правилно работење на полицијата согласно принципот на владеење на правото, на сите нивоа во рамките на полициската организација се воспоставува систем на ефективни мерки за ефикасно спречување и борба против корупцијата, преку јасно дефинирање на корупциското однесување и воспоставување на организациони структури и контролни механизми за борба против корупцијата. Од тие причини во рамките на организационата структура на Министерството, функционира Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди чија позиционираност во Министерството, кој има свои детеширани виши советници во сите Сектори за внатрешни работи за поуспешно и покомплетно извршување на задачите.

Основната задача на Секторот е пред се водење ефикасна и ефективна борба против сите појавни облици на назакоето и непрофесионално постапување на полицијата, оцена на оправданоста за примена на полициските овластувања особено во случаи кога постои повреда или се пречекорени овластувањата, како и имплементација на антикорупциската програма.

Токму поради ваквите надлежности и природата на работата, Министерството за внатрешни работи мора да работи на перманентно јакнење на капацитетите, потребните средства и опременост за да можат вработените во Секторот, професионално

да одговорот на обврските. Неопходно е обезбедувањето на компетентен, стручен и обучен кадар во рамките на Секторот за ефикасна борба против корупцијата во полициската организација, бидејќи оној кој може да се поткупи не може да се бори против корупцијата.

Со цел да се обезбеди компетентен, стручен и обучен кадар за ефикасно и ефективно спротивставување на корупцијата и коруптивните појави во полицијата, се пристапи кон изготвување на критериуми за селектирање на кадри за работа во Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди. Критериумите опфаќаат правила за задолжителна проверка на секој кандидат, на стручните знаења, познавање на корпусот на човековите слободи и права, владеење со комуникативните вештини соодветно полициско и оперативно искуство. Исто така, изборот на вработените во Секторот евозможен за оние кандидати кои покрај стручните квалитети, ќе имаат професионален и човечки кредибилитет да ги извршуваат доверените задачи.

Во оваа насока, во соработка со Одделот за организиран криминал ќе се утврдат процедури за меѓусебна соработка во случаите кога преку прикриени операции и со примена на посебни истражни мерки ќе треба да се подржи постапка за утврдување на коруптивни, незаконски и други криминални дејствија во организиран облик извршени од страна на полициските службеници.

Во остварувањето на своите функции Секторот ќе делува превентивно со цел отстранување на причините кои доведуваат до коруптивно однесување и друг вид на непрофесионално постапување.

3.9. Креирање на правичен систем на плати, наградување на трудот и напредување на вработените во Министерството

За професионалното вршење на работите припадниците на Министерството треба да прима плата чија што висина е определена на начин што обезбедува пристојна егзистенција, заштита од притисоци при спроведување на законот, како и цврст став за некоруптивно однесување.

Системот на напредување во службата се заснова врз квалитетот на извршување на работата, по пат на оцена во една транспарентна постапка реализирана од страна на претпоставените старешини. Намалениот број на представки и жалби од граѓаните е

исто така индикатор за професионалноста на полициските службеници.

Платата и наградите за вложениот труд, нивната сигурност и редовност се една од основните заштити од корупцијата и коруптивно однесување воопшто. Токму од таа причина неопходно е да се изгради соодветен систем за наградување на трудот на вработените во Министерството, кој ќе биде одраз на реално вложениот труд, посветеност и постигнати резултати. Затоа, Министерството за внатршни работи и Македонскиот полициски синдикат земаат активно учество во работата на меѓуресорската комисија која работи на изготвување на листа на плати и во таа насока ќе дадат целосна посветеност и допринос во градењето на единствениот систем на плати, со почитување на сите специфики кои ја следат полициската работа и ја прават поразлична од работата на останатата администрација.

Обврската за подобрување на социјалниот статус на вработените во Министерството како и обврската за воспоставување на правичен и одржлив систем на плати за вработените ќе биде еден од приоритетите на Министерот за внатршни работи.

3.10. Целосна имплементација на полицискиот етички кодекс

Кога станува збор за имплементација на етичкиот кодекс се наметнува потребата од јасна и транспарентна стратегија за етичка обука, а кодексот да биде широко прифатен од мнозинството во полициската организација.

Од друга страна можните ризици за неприфаќање на кодексот треба да бидат идентификувани и да се работи на нивно минимизирање.

Основни стандарди на полициска етика се:

- строго почитување на личноста како при извршување на задачите спрема трети лица така и при раководењето со полициските службеници;
- строго придржување на правото при спрведување на интерните и екстерните одлуки за постапките во полициското работење;
- транспарентност на полициското постапување.

Полициската етика покрај индивидуалните способности и ангажирање на полициските службеници гарантира и професионална самосвест. Таквите насоки на полицискиот службеник му овозможуваат во неговото постапување да дојдат до

израз личните видувања за тоа како ја разбира полициската етика. Полициската етика посредува не само во насока на имунизација на некултурно, неетичко, некоректно и опортунистичко однесување, туку и во насока на примена на етичките правила во смисла на “Закон втор по важност”.

За да се развиваат позитивните примери во полицијата потребно е позитивно влијание на сите хиреархиски нивоа.

Во врска со исполнувањето и примената на правилата од секој полициски службеник се очекува висок степен на свест за сопствената одговорност, почитување на граѓаните и морална цврстина. Основата на тие правила е Уставот во кој се говори за достоинството и непроведливоста на правата на секој човек што е највисока општествена цел.

Граѓаните од полицијата очекуваат таа да постапува во рамките на полициските овластувања, хумано правно и правично.

Етичките барања се однесуваат најмногу таму каде што опасноста од нивно повредување е најголема.

Неопходна е перманентна обука на вработените во полицијата за примена на етичките правила за постапување, да се има визија за состојбата по обуката односно знаењето да се одржи на подолг рок.

3.11. Зајакнување на меѓуинституционалната соработка

Една од целите е унапредувањето на соработката на Министерството и другите ресорни министерства, државни органи и институции за борба против корупцијата и криминалот воопшто. Соработката треба да служи како водечка рамка за една осмислена државна политика на соработка која ќе ги одразува приоритетите и принципите на владината програма.

Во оваа насока потребно е да се зајакне соработката на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди со Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција при Јавното обвинителство на РМ, Царинската управа на РМ, Финансиската полиција и Дирекцијата за спречување на перење пари. Исто така, неопходно е да се изгради заедничка база на податоци до кои ќе имаат пристап сите субјекти задолжени за борба против корупцијата, со цел обезбедување размена на информации на дневна основа заради обезбедување одржлив систем на заеднички приод во реализирањето на сопствените обврски на секоја одделна институција во борба против корупцијата.

Поради ова, Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди во текот на наредната година ќе организира заеднички средби на сите државни органи и институции со цел утврдување на приоритети и градење на политика за успешно сузбивање на корупцијата. Оваа задача е во надлежност на раководителот на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди и на неа треба да се гледа како на задача која произлегува од програмата за работа на Министерството за внатрешни работи.

3.12. Зајакнување на соработката со Народниот правобранител, Постојната анкетна комисија за заштита на човековите слободи и права при Собранието на РМ и невладиниот сектор

Народниот правобранител е независна, самостојна, професионална и стручна институција и во извршувањето на функциите и надлежностите пред се ги почитува принципите на објективност, непристрасност, чесност и еднаквост во заштита на правата и слободите на граѓаните без разлика на пол, боја, раса, вера и слично. Работите од својата надлежност, Народниот правобранител ги врши врз основа и во рамките на Уставот и Законот како и меѓународните правни акти за почитување на човековите слободи и права и согласно Законот за внатрешни работи претставува надворешна контрола на работата на Министерството и полицијата.

Постојната анкетна комисија за заштита на човековите слободи и права при Собранието на Република Македонија претставува уште еден сегмент кој согласно Законот за внатрешни работи е надворешен контролен механизам врз работата на Министерството и полицијата

Невладиниот сектор претставува значаен фактор во заштита на корпусот човекови слободи и права. Одреден број невладини организации пружаат и бесплатна правна помош на граѓани во случаите кога институциите на државата неосновано засегаат во основните човекови слободи и права или во приватноста на граѓаните.

Тргувајќи од заедничките цели, соработката на Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди со Народниот правобранител, Постојната анкетна комисија за заштита на човековите слободи и права и невладиниот сектор во текот на 2010 година ќе се интензивира и зајакнува.

Вклучувањето на граѓаните и граѓанските организации во креирањето на политиките бара двострана активност: и од Министерството, но и од граѓанските организации. Неопходно е Министерството да ги преземе сите мерки кои што се предвидени во Стратегијата за соработка на Министерството со граѓанскиот сектор кои што се однесуваат на вклучувањето на граѓаните во креирањето на политиките, меѓутоа исто толку е важно и граѓанските организации од своја страна да се оспособат за застапување и лобирање на нивните интереси кои што може да бидат преточени во официјални државни политики.

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди ќе одржи повеќе заеднички обуки во кои покрај вработените во Секторот активно ќе партиципираат претставниците од канцеларијата на Народниот правобранител како и претставници од невладиниот сектор.

3.13 Спречување на судир на интереси при превземање на службени мерки и дејствија на вработените во Министерството и полицијата

Вработените во Министерството и полицијата при извршувањето на своите должности мора секогаш да постапуваат во служба на јавниот интерес, сосема исклучувајќи ги своите приватни интереси, почитувајќи ги принципите на законитост, ефикасност, доверливост, независност, самостојност, чесност и професионалност.

Судирот на интереси е судир помеѓу службената должност и приватниот интерес на службеното лице, во кој службеното лице има приватен интерес што влијае или би можел да влијае врз извршувањето на неговите службени должности и овластувања.

Постои јасна врска помеѓу корупцијата и судирот на интереси. Корупцијата претставува користење на службената должност за лична корист, додека пак судирот на интереси е извршување на службените должности во оние случаи во кои службеното лице ќе има приватен интерес што е, или се чини дека е, во судир со нивната службена должност. Корупцијата честопати може да вклучува случаи на судир на интереси, но сите случаи на судир на интереси не се истовремено и случаи на корупција.

Значителен дел од службените лица имаат недоволно познавање на поимот и појавата на судир на интереси. Поради тоа Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди треба

паралелно да се движи во две насоки: од една страна да ја зајакне превентивата со едуцирање и запознавање на службените лица со тоа што преставува судирот на интереси, како се доаѓа до него, што треба да се направи за да се избегне истиот и како се излегува од состојбата на судир на интереси, и од друга страна да го развие системот на откривање, надминување и репресија.

Со цел доследно почитување на Законот за судир на интереси и Правилникот за дејностите кои се неспоиви со полициските работи, Секторот во соработка со Пазарниот и Трудов инспекторат, Царинската управа, Државната комисија за спречување на корупцијата и други институции ќе утврди процедури за меѓусебна соработка заради надминување на оваа појава.

3.14 Танспарентност, отчетност и одговорност во работењето на Министерството за внатрешни работи

Министерството за внатрешни работи и Полицијата претставуваат јавна служба, чија основна цел е да се обезбеди целосна заштита на човековите права и слободи како и да не дојде до нивно непотребно ограничување. Нужно е да се работи транспарентно, отчетно и одговорно и со целосна афирмација на принципите на стручност, компетентност, професионалност во извршување на работите и задачите. Со ова се негува уверувањето дека целта и смислата на целокупното полициско постапување се состои во заштита на достоинството и правата на секој човек

Преку транспарентни, активни медиумски кампањи, Министерството за внатрешни работи на граѓаните ќе им ги објасни нивните права, начинот на работа во Министерството, полициските овластувања и полициските процедури и на тој начин ќе се зајакнат контролните механизми и ќе се зголеми довербата на граѓаните.

4. Обврска за имплементација на програмата

Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди е надлежен за следење и спроведување на Антикорупциската програма, при што организационите единици во Министерството за

внатрешни работи се задолжени да ги реализираат конкретните активности согласно оваа програмата. Со ова ќе се покаже реалната волја на сите организациони единици во Министерството и полицијата за справување со оваа општествено негативна појава.

Имплементацијата на оваа програма ќе доведе до зајакнување на досегашната меѓуинституционална соработка како и соработка со граѓаните. И натаму останува да функционира бесплатниот телефонски број 199 на кој граѓаните можат да пријават корупција и друго незаконско постапување на припадниците на Министерството со цел преземање на мерки за проверка на добиените известувања.

Секторот за односи со јавноста и информации од јавен карактер во текот на 2010 година ќе спроведе информативна кампања со цел информирање на граѓаните со содржините на програмата како и активности што ќе ги превземе Министерството за внатрешни работи на планот за борба против корупциското однесување во сопствените редови. Сето ова ќе допринесе за поголема доверба на граѓаните и желба за соработка со надлежните институции за спречување на корупцијата, а особено со Секторот за внатрешна контрола и професионални стандарди за успешна борба против корупцијата во полициските редови.

МИНИСТЕР ЗА ВНАТРЕШНИ РАБОТИ
м-р Гордана Јанкулоска